

جمال شورشه (فیلمساز) | عبدالله صمدی (فیلمساز) | محمد کاسبی (بازیگر) | رسول ملاقلی پور (فیلمساز) | شهریار بحرانی (فیلمساز) | پرویز شیخ طادی (فیلمساز) | داود میرباقری (فیلمساز) | جهانگیر الماسی (بازیگر) | پروانه معصومی (بازیگر) | مهدی فقیه (بازیگر) | ابراهیم حاتمی کیا (فیلمساز) | سلحشور (فیلمساز) | علی نصیریان (بازیگر) | مجید مجیدی (فیلمساز) | شهید آوینی (فیلمساز) | جواد اردکانی (فیلمساز)

نگاهی به ماهیت سینمای پیش از انقلاب ۵۷

بخش دهم

ناقوس مرگ ونفرین

اراده شبه روشنفکری

پژمان کریمی

در بررسی تاریخ سینمای ایران به عنوان تشکیلی بر می خوریم که حاصل نگاه و اراده شبه روشنفکرانه بود:

«کانون سینماگران پیشروا»

این کانون، در دهه ۵۰ و با عضویت سینماگرانی چون بهرام بیضایی، مسعود کیمیایی، سهراب شهید ثالث، عباس کیارستمی، بهمن فرمان آرا، داریوش مهرجویی، علی حاتمی، هژیر داریوش و منوچهر انور یا گرفت!

منوچهر انور که ریاست کانون را برعهده داشت در گفت‌وگویی با پیام فضلی‌نژاد -منتقد و روزنامه‌نگار- درباره چرایی سربرآوردن کانون چنین گفته است:

«اساس شکل‌گیری کانون سینماگران پیشرو بر این نظر هیات موسس استوار بود که فیلمسازان عضو، آثاری را که واقعا دوست دارند، بسازند. آثاری که شاید تهیه‌کنندگان دیگر، به سبب نوع سوز، حاضر به تهیه آن نشوند. قرار بود در روند آفرینش اثر، هیچ‌گونه قید و بند در کار نباشد و از سوی هیچ یک از اعضاء کانون، درباره کیفیت و کمیت فیلم‌ها، نظری اعمال نگردد...»

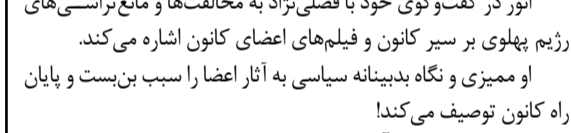
«منوچهر انور» در سال ۱۳۷۰ متولد شد. وی فارغ‌التحصیل آکادمی سافلتی انگلیسی است. او مدتی‌ها در رادیو و تلویزیون بی‌بی‌سی به عنوان گوینده، نویسنده و بازیگر فعالیت کرد.

مخاطبان ایرانی در دهه ۵۰، صدای انور را بر روی فیلم مستند «باد صبا» به کارگردانی البرت لاموروس فیلم‌ساز فرانسوی شنیدند.

در کارنامه انور، کارگردانی نسخه تلویزیونی نمایش شهر قصه نوشته نویسنده چرپا، «بیزین مفید» دیده می‌شود.

در نمایش شهر قصه دین اسلام و روحانیت هدف تسمخر قرار گرفته است.

انور در همان دهه ۴۰ به همراه دوستان و همکارانش، کانون سینماگران

پیشرو را تشکیل داد و ریاست آن را برعهده گرفت!

انور در گفت‌وگویی خود با فضلی‌نژاد با مخالفت‌ها و مانع‌تراشی‌های رژیم پهلوی بر سریر کانون و فیلم‌های اعضای کانون اشاره می‌کند. او میزری و نگاه بدبینانه سیاسی به آثار اعضا را سبب نبست و پایان راه کانون توصیف می‌کند!

آیا کانون مخالف رژیم بود؟

دستگاه فرهنگی رژیم پهلوی، سینمای مستعجیان کامل را می‌پسندید و آثار این نوع سینما را به محصولاتیک که تظاهرات شبهه‌روشنفکرانه داشتند، ترجیح می‌داد.

رژیم با ماهیت ضددینی سینمای روشنفکر مخالف نبود اما گمان می‌کرد آن بخش از تظاهرات روشنفکرانه که به نقد روابط اجتماعی می‌پردازد، در آذهان معنای سیاسی می‌یابد یا همین دلیل فیلمی مثل «جنوب شهر» فرخ غفرانی در دایره میزری قرار گرفت!

از آن پس، غساری که در برهه‌های، در مقام منتقد میزری ظاهر می‌شود، در جایگاه گرداننده جشن هنر شیراز فعال شد تا، هر چه بیشتر «هنر ایران» در ورطه استهجان و بیپهودی فرو رود و «اندیشه» از قامت هنر این سرزمین کنار زده شود!

کانون سینماگران پیشرو نیز اگر هدف امر و نهی و ممیزی دستگاه پهلوی قرار گرفته‌نه به دلیل آرماتگرایی، «اندیشه‌متهدله» و «نگاه مردمی و ضدسلطنتی» که به علت احتیاط دستنگاه فرهنگی طاغوت منزوی شد.

اشاره کردیم که منوچهر انور به عنوان رئیس کانون اندیشه دینی نداشت و بلکه اثری ضددینی مانند شهر قصه را در کارنامه خود به ثبت رسانده است! سهراب شهید ثالث فیلم «طبیعت بی‌جان» را به عنوان آثار منسوب به کانون و با حمایت کانون و شخص انور می‌سازد! اما «طبیعت بی‌جان» محصول ۱۳۴۵ [قصه یک سوزن‌بان و خانواده‌اش، اثری سیاسی است؟ این فیلم آیا توانست مخاطب کلان و جدی جلب کند؟

بلافاشهید ثالث فردی سیاسی شناخته می‌شود او یک توده‌ای بود. اما کدام اثر او مروج دیدگاه ضدسلطنت و ضدامپریالیستی معنا می‌شود؟ ابزادی که منتظران شهید ثالث به او می‌گرفتند هم این بود که در آثارش ردپای تفکر چپ دیده نمی‌شود!

یا مسعود کیمیایی، یا فرمان آرا، یا کیارستمی...؟ کدام یک از این افراد دارای اندیشه سیاسی بودند و آن اندیشه را در آثارشان به رخ رژیم پهلوی کشاندند؟

بنابراین کانون سینماگران پیشرو ماهیت سیاسی ضدرژیم پهلوی نداشت. تشکیلی بود تحت تاثیر سینمای چپ اروپا- به طور مشخص فرانسه - که خود را در قامت یک تشکل روشنفکری معرفی می‌کرد!

همین تشکل با چشم‌پوشی از ماهیت دینی مردم ایران و نهضت انقلاب اسلامی که در ابتدای دهه ۴۰ یا گرفت، عملا خواسته برای کارگردانان پیشرو هم‌راهی را با سیاستهای فرهنگی پهلوی نوش نمود نادا!

فیلم سینمایی «قصه‌ها» آخرین ساخته رخشان بنی‌اعتماد

کارگردان سینمای ایران است که در سی و دومین دوره از جشنواره فیلم فجر در بخش سودای سیمرغ شرکت کرده بود، دارای یک قصه بی سر و ته است که شاید اگر گفته شود که تنها چیزی که در آن دیده نمی‌شد قصه و خط داستانی بود پُربی راه نگفته باشیم.

رخشان بنی‌اعتماد در «قصه‌ها» چیزی برای ارائه نداشت و در آخرین ساخته‌اش، گذشته خود را به رخ مخاطب می‌کشد تا ببیند پیشینه فیلم‌سازی وی را به خاطر بیابود و به همین خاطر به فیلم وی توجه نماید. این فیلم فاقد هرگونه ابتکار هنری بوده و فقط محملی برای شعاریابی و اجتماعی خالق آن است. «قصه‌ها» برخلاف اسمنش فاقد مولفه قصه گوئی بوده و بیانیته سیاسی بنی‌اعتماد است که در قالب سینما آن را بیان کرده، که بعد از چند سال خانه نشینی و تنها تولید چند مستند که در آن نیز بیشتر رنگ و لعاب سیاسی داشته، تولید شده است. «قصه‌ها» ابتدا قصه ندارد بلکه اگر آن را یک نوع خودستایی محض ندانیم لاقال باید گفت صرفاً یک تفریح عاطفی برای کارگردان بوده است. این فیلم فاقد هرگونه ساختار دراماتیکی است و شاید به جرئت بتوان گفت که فاقد هر نوع ساختاری بوده است.

اتفاقی که این روزها بسیار خیرساز بوده است حضور فیلم سینمایی «قصه‌ها» در جشنواره فیلم ونیز بود. این فیلم در حالی در جشنواره فیلم ونیز شرکت کرد که حضور فیلم‌های ضد ایرانی در جشنواره‌های بین‌المللی پُرنگتر از همیشه بوده است. این فیلم پس از حضور در جشنواره و در حالی که کارگردان آن هیچ‌امیدی برای دریافت

مهران رجبی، ستاره نیست، اما نسبت به خیلی از ستاره‌ها محبوبیت بیشتری دارد. او ۵۳ سال سن دارد و حدود ۱۸ سال است که به بازیگری مشغول است. با اینکه امروز پر کارترین بازیگر تلویزیون است اما گویی هنوز هم همان بسججی دوران دفاع مقدس است که با خوش رویی و بی هیچ ادا و ادعایی با مردم پر خورده می‌کند. مهران رجبی اولین مصاحبه رسانه‌ای خود را با روزنامه کیهان انجام داده بود. گفت وگویی که دوم تیر ۸۰ سال آن در همین صفحه منتشر شده بود. مهران رجبی از آن گفت و گو به عنوان یکی از شیرین‌ترین خاطرات زندگی خود یاد می‌کند. بازی در سریال «معراجی‌ها» پنهانی شد تا باز هم او با گفت وگو کنیم.

شما بازیگر بسیار پر کاری هستید. این همه انرژی را از کجا می‌آورید؟

دلیلش انرژی زیاد نیست. به طور دائم از من دعوت می‌شود تا در کارها حضور پیدا کنم و شرایطی ایجاد می‌شود که اگر در یک کار حضور پیدا نکنم، یک گروه ضربه می‌خورد. گاهی در حال بازی در یک سریال هستم، اما دست اندر کاران ساخت یک فیلم می‌آیند و من را با همان گرم‌سر فیلم خود می‌برند. مثلا مشغول بازی در سریال «برده نشین» بودم که از پروژه «دردسرای عظیم» پیش آمد و من هر چه اصرار کردم که با سریال قبلی خطبم خوانده‌ام، و دیگر با آن‌ها محرم شده‌ام، دوستان گفتند که اگر سر کار «دردسرای عظیم» نروم، پروژه انجام نمی‌شود و بالاخره مجبور شدم که در هر دو سریال نقش آفرینی کنم. خیلی وقت‌ها این طوری می‌شود، وگر نه من دوست دارم کم کار کنم و بیشتر به طبیعت و مسافرت بپردازم. باور می‌کنید که در کل تابستان اسمازل نتوانستم خانواده‌ام را به یک سفر دو روزه ببرم و بندگان خدا همه اش خانه ماندند و به قول خانم، دیوار را نگاه می‌کردند. البته تلویزیون هم نگاه می‌کردند!

چه شد که به «معراجی‌ها» پیوستید؟

من در دیلمان گیلان درگیر بازی در سریال دیگری بودم که آقای ده نمکی از من دعوت کرد که در این سریال بازی کنم. به هر حال بازیگران خوبی برای این

آیا کانون مخالف رژیم بود؟

دستگاه فرهنگی رژیم پهلوی، سینمای مستعجیان کامل را می‌پسندید و آثار این نوع سینما را به محصولاتیک که تظاهرات شبهه‌روشنفکرانه داشتند، ترجیح می‌داد.

رژیم با ماهیت ضددینی سینمای روشنفکر مخالف نبود اما گمان می‌کرد آن بخش از تظاهرات روشنفکرانه که به نقد روابط اجتماعی می‌پردازد، در آذهان معنای سیاسی می‌یابد یا همین دلیل فیلمی مثل «جنوب شهر» فرخ غفرانی در دایره میزری قرار گرفت!

از آن پس، غساری که در برهه‌های، در مقام منتقد میزری ظاهر می‌شود، در جایگاه گرداننده جشن هنر شیراز فعال شد تا، هر چه بیشتر «هنر ایران» در ورطه استهجان و بیپهودی فرو رود و «اندیشه» از قامت هنر این سرزمین کنار زده شود!

کانون سینماگران پیشرو نیز اگر هدف امر و نهی و ممیزی دستگاه پهلوی قرار گرفته‌نه به دلیل آرماتگرایی، «اندیشه‌متهدله» و «نگاه مردمی و ضدسلطنتی» که به علت احتیاط دستنگاه فرهنگی طاغوت منزوی شد.

اشاره کردیم که منوچهر انور به عنوان رئیس کانون اندیشه دینی نداشت و بلکه اثری ضددینی مانند شهر قصه را در کارنامه خود به ثبت رسانده است! سهراب شهید ثالث فیلم «طبیعت بی‌جان» را به عنوان آثار منسوب به کانون و با حمایت کانون و شخص انور می‌سازد! اما «طبیعت بی‌جان» محصول ۱۳۴۵ [قصه یک سوزن‌بان و خانواده‌اش، اثری سیاسی است؟ این فیلم آیا توانست مخاطب کلان و جدی جلب کند؟

بلافاشهید ثالث فردی سیاسی شناخته می‌شود او یک توده‌ای بود. اما کدام اثر او مروج دیدگاه ضدسلطنت و ضدامپریالیستی معنا می‌شود؟ ابزادی که منتظران شهید ثالث به او می‌گرفتند هم این بود که در آثارش ردپای تفکر چپ دیده نمی‌شود!

یا مسعود کیمیایی، یا فرمان آرا، یا کیارستمی...؟ کدام یک از این افراد دارای اندیشه سیاسی بودند و آن اندیشه را در آثارشان به رخ رژیم پهلوی کشاندند؟

بنابراین کانون سینماگران پیشرو ماهیت سیاسی ضدرژیم پهلوی نداشت. تشکیلی بود تحت تاثیر سینمای چپ اروپا- به طور مشخص فرانسه - که خود را در قامت یک تشکل روشنفکری معرفی می‌کرد!

همین تشکل با چشم‌پوشی از ماهیت دینی مردم ایران و نهضت انقلاب اسلامی که در ابتدای دهه ۴۰ یا گرفت، عملا خواسته برای کارگردانان پیشرو هم‌راهی را با سیاستهای فرهنگی پهلوی نوش نمود نادا!

گفت وگو با مهران رجبی به بهانه بازی در سریال «معراجی‌ها»

کشور ما هر چه اعتبار و آبرو دارد از دفاع مقدس است

سینمای دفاع مقدس باید ارائه دهنده دوران و ماهیت دفاع مقدس باشد. هر چه بر زمان و این وانقاسی جهان می‌گذرد مقدس بودن و دفاع هشت ساله ما بیشتر معلوم می‌شود.

چرا بعضی‌ها به این سریال و به کارگردان آن و مردمی که به آثار او علاقه دارند توهین می‌کنند؟

به نظر من نظرات اشکالی ندارد و باید حرف کسانی که این سریال را قبول ندارند را شنید. یک عده از یک سری اطلاعات غافل هستند، ما هم از یک سری اطلاعات غافل هستیم، بنابراین باید حرف‌های همدیگر را بشنویم تا اطلاعاتمان

استقبال مردم از سریال چطور بود؟

خیلی خوب بود. تصور من این است که دلیل موفقیت آثار ده نمکی به این بر می‌گردد که چون همه چیز را همگان دانند،

استقبال مردم از سریال چطور بود؟

خیلی خوب بود. تصور من این است که دلیل موفقیت آثار ده نمکی به این بر می‌گردد که چون همه چیز را همگان دانند،

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

درباره دفاع مقدس داشته باشد. هر عوامل ساخت این فیلم‌ها از کارگردان گرفته تا تدارکاتچی، کار برای این فیلم‌ها را نوعی ثواب برای خود می‌دانند. سینمای دفاع مقدس باید ارائه دهنده دوران و ماهیت دفاع مقدس باشد. هر چه بر زمان و این وانقاسی جهان می‌گذرد مقدس بودن دفاع هشت ساله ما بیشتر معلوم می‌شود.

سینمای دفاع مقدس باید ارائه دهنده دوران و ماهیت دفاع مقدس باشد. هر چه بر زمان و این وانقاسی جهان می‌گذرد مقدس بودن و دفاع هشت ساله ما بیشتر معلوم می‌شود.

چرا بعضی‌ها به این سریال و به کارگردان آن و مردمی که به آثار او علاقه دارند توهین می‌کنند؟

به نظر من نظرات اشکالی ندارد و باید حرف کسانی که این سریال را قبول ندارند را شنید. یک عده از یک سری اطلاعات غافل هستند، ما هم از یک سری اطلاعات غافل هستیم، بنابراین باید حرف‌های همدیگر را بشنویم تا اطلاعاتمان

استقبال مردم از سریال چطور بود؟

خیلی خوب بود. تصور من این است که دلیل موفقیت آثار ده نمکی به این بر می‌گردد که چون همه چیز را همگان دانند،

استقبال مردم از سریال چطور بود؟

خیلی خوب بود. تصور من این است که دلیل موفقیت آثار ده نمکی به این بر می‌گردد که چون همه چیز را همگان دانند،

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

سینمای دفاع مقدس چه اهمیتی برای شما دارد؟

هیچ‌کس نظری غیر از خوبی

توفیق حاصل شد که چهره رهبر عزیزمان حضرت آیت‌الله خامنه‌ای را ببوسم. آن لحظه حتما جزو لحظات شیرین عمرم بود و خواهد ماند. تسمی که رهبر انقلاب با دیده است که احتمالاً برگرفته از آثار طنزی است که من داشتم. من هم از این قضیه خیلی خوشحال بودم و برای ایشان آرزوی سلامتی کردم و امیدوارم که سایه ایشان مستدام باشد.

به عنوان یک پیشکسوت و یک هنرمند با تجربه، فضای حاکم در عرصه بازیگری را چطور ارزیابی می‌کنید؟

خیلی از دوستان هنرپیشه، شغلی به جز بازیگری ندارند و تنها راه امراض معاش آن‌ها همین حرفه است. با توجه به اینکه این روزها در عرصه بازیگری، موقعیت کاری کاهش یافته است، در حال حاضر بسیاری از بازیگران ما بیکار هستند و ماه‌ها در خانه می‌نشینند تا کاری به آن‌ها پیشنهاد شود. مسائل اقتصادی یکی دو سال اخیر باعث شده شرایط بدی بشوند و من نگران بسیاری از همکاران خود هستم.

درباره بازیگران تازه وارد چطور و نظر تان درباره آن‌ها چیست؟

بسیاری از این جوانانی که وارد عرصه شده‌اند متأسفانه فقط حرفه و عنوان را می‌بینند و درک آن‌ها از معرفت بازیگری کم هست. البته تعداد بازیگرانی که این طوری هستند اندک است، اما همین اندک هم زیاد دیده می‌شود. باید تمرین کنند و از تجربیات بازیگران پیشکسوت استفاده کنند تا یک چیزهایی یاد بگیرند و دنبال نام و افتاده‌های حاشیه‌ها نباشند.

با تشکر از فرصتی که در اختیار ما قرار دارید. من هم از شما ممنونم و برایتان آرزوی سلامتی می‌کنم.

جای خالی مکتب طنز ملی در سینما

ایجاد شادی و روحیه نشاط یک جامعه مطابق با اصول و ارزش‌های غالب بر آن جامعه به وجود می‌آید. به طور طبیعی، نوع نگرش ملت‌ها به جهان اطراف متفاوت است و برنامه سازان عرصه سینما برای ایجاد جذابیت و شادی، باید این نگرش‌ها را مد نظر قرار دهند. به عبارت دیگر، تولیدکنندگان محصولات سینمایی و تلویزیونی بر اساس تقاضا، نگرش‌ها و سلیق عمومی جامعه اقدام به عرضه و ساخت فیلم‌های طنز می‌نمایند.

به طور کلی نگرش‌های موجود در ساخت این گونه آثار، با نوع مبنای غالب الهی و سکولار پایه‌ریزی می‌شود. در جوامع سکولار و با مدیریت سیاسی لیبرال دموکرات، عمدتاً یادانی به ارزش‌های اخلاقی و باید و نبایدهای مد نظر دین وجود ندارد و از وسیله‌ای که به ظاهر عامل نشاط و شادی شود در عرصه فیلمسازی استفاده می‌کنند. این درحالی است که در همین ادیان الهی موجود حتی با تحریف‌های صورت پذیرفته در آنان نگاهی به ارزش‌های اخلاقی و خانوادگی وجود داشته است.

در صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با هدف ایجاد نشاط و آرامش در جامعه، شبکه اختصاصی طنز (سیم) راه افتاده که در این شبکه برنامه‌های همچون «خندوانه»، «هنیک آفتابی» و... با همین هدف بخش می‌شود. ولیکن این برنامه‌ها نشان می‌دهد که با گذشت ۳۵ سال از پیروزی انقلاب اسلامی هنوز هم نتوانسته‌ایم در حوزه طنز، مکتب و سبکی که با ارزش‌های اسلامی و ایرانی مطابقت نماید، طراحی و الگوسازی نماید.

سوال اساسی اینجاست، واقعا از منظر نخبگان علمی و دینی و مردم، آیا این گونه برنامه‌ها در ایجاد آرامش عمومی می‌تواند نقش بسزایی ایفاء نماید و یا همانند دیگر موضوعات سیاسی و فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی و... مسئولین امر اقدام به پاک نمودن صورت مسلط نموده و برای حل مسئله اقدام موثری صورت داده نمی‌شود.

نکته مد نظر نگارنده به هیچ عنوان نادیده گرفتن زحمات سازندگان آثار فاخر طنز و نشاط آور در کشورمان نیست ولی مسئله اصلی اینجاست که ایجاد نشاط و آرامش عمومی در جامعه نیازمند ملزومات و پیش‌نیازهایی است که در جوامع مذهبی توسط آموزه‌های دینی به آن به خوبی اشاره شده و صرفا با خنداندن مردم محقق نخواهد شد. واقعیت این است که ساخت آثار طنز تلویزیونی در صدا و سیما و سینمای ما به نوعی با رویکرد هجو و بذله گوئی سبک و بی ارزش معنا می‌یابد، که تأثیر در ایجاد آرامش واقعی ندارد. این نوع طنز، حامل خنده موقت و حاشیاس آرامش کاذب است. به همین دلیل هم عواملی که مد نظر شارع مقدس در کسب نشاط و آرامش است، با فضای طنزهای رایج در عرصه هنری جامعه ما فاصله دارد.

در خصوص کسب نشاط و آرامش به قدر وافر توسط اندیشمندان دینی و دانشگاهی گردآوری شده و لیکن جریان و نهضتی که بتواند آن را به نحو انقلابی از عرصه نرم افزاری و اپدیلوژی به منضم ظهور فیلمسازی و رقابتی و به عبارتی تجاری‌سازی برساند به طور کامل ایجاد نشده است. و هنوز ما در خصوص این موضوع فاقد یک مکتب اصولی هستیم.

به طور طبیعی کارگردان‌ها و بازیگرهای سینما و تلویزیون به تنهایی نمی‌توانند موجب ایجاد فضای طنز دینی بشوند. بلکه این مهم با تعامل نخبه‌های علمی و اندیشه‌ای امکان پذیر است و مدیران رسانه‌ای ما باید زمینه چنین تعاملی را فراهم نمایند.

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم

محمد مهدی حکیم